

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК

ГАЛИНА РОЗЛУЦЬКА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІННОВАЦІЇ У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ
(НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА)»**

Ужгород
2021

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Інновації у початковій освіті (Нова українська школа)» для здобувачів спеціальності 013 Початкова освіта ОС «Магістр» / Автор-упорядник Г.М. Розлуцька. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 15 с.

Методичні рекомендації передбачають самостійну роботу магістрів; є джерелом накопичення загальних прийомів і способів їхньої розумової праці, зокрема, навчають виокремлювати і формулювати проблеми, самостійно їх вирішувати; сприяють розвитку творчої активності.

Завдання дібрані на трьох рівнях: *репродуктивному* (складання бібліографічного списку до даної теми, наукове пояснення змісту основних понять з даної теми; добирання міркувань видатних педагогів-інноваторів, аналіз офіційних документів), *частково-пошуковому* (написання наукових повідомлень), *творчому* (підбір, проектування і моделювання опорних схем, наочних посібників; складання словника з даної теми на основі аналізу літературних джерел).

Видання адресоване магістрам, вчителям, викладачам.

Рецензенти:

Цюняк О.П. - доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;

Козубоська І.В. - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету суспільних наук
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 7 від 25 червня 2021 р.)*

©Г.М. Розлуцька, 2021
©ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	5
Тема 1. Опрацювати нормативно-правові документи та заповнити таблицю «Характеристика нормативно-правових документів у контексті інноваційної діяльності сучасного педагога»	5
Тема 2. Скласти схему «Класифікація педагогічних нововведень»	6
Тема 3. Підготувати мультимедійну презентацію на тему: «Пріоритетні завдання сучасної освіти в контексті інноваційних змін у педагогічній теорії та практиці»	7
Тема 4. Занотуйте ідеї дитиноцентризму, які є актуальними для Нової української школи	8
Тема 5. Проаналізуйте різноманітні варіації розміщення учнів у класі для ефективного засвоєння знань та формування умінь і навичок	9
Тема 6. Створіть чек-лист, який продемонструє максимальну відповідність фізичного середовища потребам першокласників у Новій українській школі	10
Тема 7. Складіть план реалізації своєї мрії щодо оформлення класу Нової української школи	11
Тема 8. Напишіть есе на тему: «Заклад освіти моєї мрії» (образ ідеального закладу освіти, що реалізує концепцію інноваційної освіти та Концепцію Нової української школи)	12
Тема 9. Охарактеризуйте (письмово) етапи становлення нової педагогічної технології	13
СЛОВНИК ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ	13

ВСТУП

За концепцією Нової української школи на вчителя покладається відповідальність за нову генерацію творчих людей, відповідальних громадян, активних і підприємливих. Вчитель, як зазначено в Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Державній програмі «Вчитель» та інших нормативно-правових документах повинен бути здатним до самостійної творчої діяльності, автономності, прийняття нешаблонних рішень, вміти діяти самостійно, творчо. Саме там, де здійснюється самостійний пошук принципів, способів дій, починається творчість, що є вищим ступенем розвитку особистості. Тому, у закладах вищої освіти чільне місце у професійній підготовці майбутніх фахівців має займати самостійна робота.

Самостійна робота студентів - це спланована пізнавальна, організаційно і методично направлена діяльність, яка здійснюється без прямої допомоги викладача, на досягнення результату. Вона передбачає удосконалення творчої діяльності особистості, отримання й закріплення здобутих наукових знань, опанування новими навичками пізнання, формування наукового світогляду та особистісних переконань щодо використання отриманих знань і навичок у власній практичній діяльності.

Самостійна робота студентів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», затвердженим наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/18622>). Положенням передбачено, що самостійна робота студента як основна форма засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час може включати: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу. Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної форми навчання, регламентується навчальним планом. Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Самостійна робота студента забезпечується системою засобів, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, збірниками завдань, комплектами індивідуальних семестрових завдань, практикумами, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи та виконання окремих завдань, електронними та іншими навчально-методичними матеріалами. Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література.

Самостійна робота студента з вивчення навчального матеріалу з конкретної дисципліни може проходити в науковій бібліотеці університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, лабораторіях, гуртожитках, а також в домашніх умовах.

Успішність самостійної роботи студентів визначається підготовленістю їх до такої діяльності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1.Опрацювати нормативно-правові документи та заповнити таблицю «Аналіз нормативно-правових документів у контексті інноваційної

діяльність сучасного вчителя початкових класів»

1. Розмежуйте поняття:

- інноваційність -
- інновативність -
- педагогічна інноватика -
- інноваційний освітній процес -
- інноваційна діяльність -
- інновації в освіті -
- інноваційне середовище -

2. Ознайомтесь із змістом нормативно-правових документів і заповніть таблицю.

- 1) Закон України «Про вищу освіту» (2014).
- 2) Закон України «Про освіту» (2017).
- 3) Закон України «Про загальну середню освіту» (2020).
- 4) Закон України «Про інноваційну діяльність» (2004).
- 5) Концепція Нової української школи (2016).
- 6) Державний стандарт початкової освіти (2018).
- 7) Національну стратегію розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки (2013).
- 8) Наказ МОН України «Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності»

<i>Документи</i>	<i>Зміст інноваційних ідей</i>
Закон України «Про вищу освіту»	
Закон України «Про освіту»	
Закон України «Про загальну середню освіту»	
Закон України «Про інноваційну діяльність»	
Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки	
Концепція Нової української школи	
Державний стандарт початкової освіти	

3. Зобразіть схематично інновації в освіті залежно від сфери застосування.

Рекомендовані джерела:

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
2. Закон України «Про вищу освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Закон України «Про освіту» URL: <https://osvita.ua/legislation/law/2231/>
4. Закон України «Про загальну середню освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
5. Закон України «Про інноваційну діяльність» URL: <https://xn--80aagahqwyibe8an.com/ukraj-yny-zakony/zakon-ukraj-ini-pro-innovatsiynu-diyalnist-2002-1025.html>
6. Концепція Нової української школи URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>

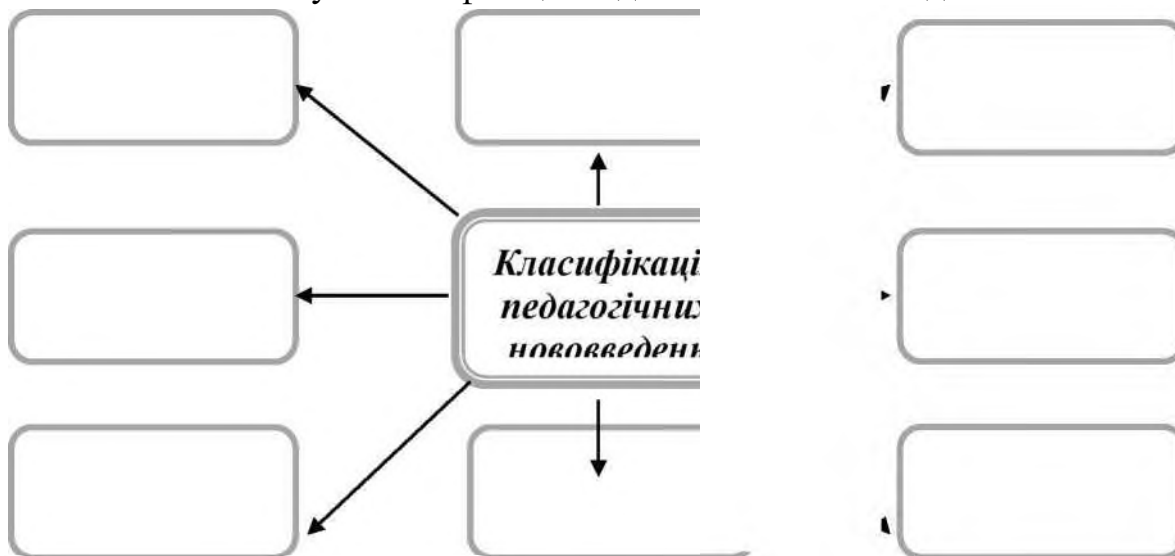
Тема 2. Скласти схему «Класифікація педагогічних нововведень»

1. Дайте визначення понять:

- нове;
- новизна;
- нововведення;
- педагогічна інновація;
- освітня інновація;
- новація;
- інновація.

2. Складання бібліографічного списку до даної теми.

3. Заповніть схему «Класифікація педагогічних нововведень»:

Тема 3. Підготувати мультимедійну презентацію на тему: «Пріоритетні завдання»

сучасної освіти в контексті інноваційних змін у педагогічній теорії та практиці».

1. Ознайомитись із рекомендаціями та вимогами до створення і оформлення мультимедійної презентації.

Для створення презентацій використовується програма Microsoft Office Power Point. Мультимедійна презентація - це програма, яка може містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, діаграми та графіки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, відеофрагменти й анімацію, тривимірну графіку. Основною відмінністю презентацій від інших способів подання інформації є їх особлива насиченість змістом та інтерактивність, тобто здатність певним чином змінюватися й реагувати на дії користувача.

Переваги мультимедійної презентації:

- унаочнює матеріали, що презентуються;
- підвищує оперативність і об'єктивність оцінювання результатів наукового дослідження;
- гарантує безперервний зв'язок у відносинах «викладач - студент»;
- сприяє розвитку продуктивних, творчих функцій мислення студентів, формуванню операційного стилю мислення.

Головна мета презентаційного повідомлення - донести аудиторії потрібну інформацію. Тому важливо знати правила оформлення презентацій, що ґрунтуються на психофізіологічних особливостях сприйняття людиною інформації.

Презентація складається із слайдів. Тож перш, ніж розпочати роботу в Microsoft Office PowerPoint, варто на папері ретельно спланувати власну презентацію, а саме:

- визначитися з темою та з тим, який ілюстративний матеріал знадобиться;
- яка інформація пропонуватиметься на кожному слайді;
- якими шрифтами послуговуватиметеся тощо.

У презентації обов'язково оформлюють титульний та завершальний слайди. На титульному слайді зазвичай вказують тему презентації та її автора (прізвище, ім'я, по батькові), навчальний заклад, місто. Якщо презентація — це портфоліо педагога, то обов'язково має бути й фото автора. На завершальному слайді вказують джерела інформації та ілюстративного матеріалу (автор, рік видання, адреса сайту).

Інформаційні слайди містять таку інформацію:

- тема заняття;
- мета заняття;
- план;
- література, інтернет-ресурси;
- діаграми, графіки, таблиці;
- визначення;
- висновки;
- інші необхідні текстові матеріали.

Завершальний слайд містить подяку за увагу.

2. За поданим планом дібрати інформацію для кожного слайду презентації.

План

1. Сутність педагогічної інноватики.
2. Об'єкт, предмет та завдання педагогічної інноватики як науки.
3. Структура педагогічної інноватики.
4. Класифікація педагогічних нововведень.

3. Складіть словник основних термінів з даної теми на основі аналізу рекомендованих джерел та подайте його у презентації.

Рекомендовані джерела:

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novyj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/>.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підручник. Київ, 2012. 352 с.
3. Довбенко С. Ю. Ключові компетентності у європейському освітньому просторі. Гірська школа в умовах реформування системи освіти: компетентнісний вектор. /За наук. ред. д.п.н. Оліяр М.П.; ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаніка». Івано-Фрнаківськ : Супрун В.П., 2018. С. 268-278.
4. Довбенко С.Ю., Москаленко Ю.М. Науково-філософські ідеї І.А.Зязюна у контексті реформування національної педагогічної освіти. Електронний науковий фаховий журнал «Імідж сучасного педагога» проіндексовано професійними асоціаціями:BASE, Google Академія, WorldCat, OpenAIRE, Наукова періодика України (проект Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського). С.57.
5. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/1556-18>.
6. Закон України «Про загальну середню освіту». Книга вчителя початкової школи : довідкові матеріали для організації роботи вчителя. Упор. Г. Ф. Древаль, А. М. Заїка. Харків : Торсінг плюс, 2006.С. 70-97.
7. Закон України «Про інноваційну діяльність». 2002. №5. С. 4-9.
URL: www.zakon.rada.gov.ua.
8. Закон України «Про освіту». URL: <https://osvita.ua/school/reform/57472/>.
9. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
10. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja. Під заг. ред. Бібик Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

Тема 4. Занотуйте ідеї дитиноцентризму, які є актуальними для Нової української школи.

1. Дайте відповіді на запитання:
 1. У якому році схвалено Концепцію Нової української школи?
 2. Назвіть основну мету Концепції Нової української школи.
 3. На які головні компоненти Концепції НУШ мають орієнтуватися учителі початкової школи?
 4. Перелічіть ключові компоненти формули Нової української школи.
 5. Перелічіть 10 ключових компетентностей Нової української школи.
2. Напишіть наукове повідомлення про зміст ключових складників парадигми НУШ:

- новий зміст освіти, заснований на формуванні життєво та суспільно необхідних компетентностей дитини;
- покращена мотивація вчителя завдяки свободі його творчості та розвитку;
- виховання, яке наскрізно проходить через освітній процес;
- реальна автономія та самоуправління школи;
- педагогіка партнерства між учасниками освітнього простору школи;
- дитиноцентризм, або орієнтація на потреби учня;
- створення нової ефективної структури школи;
- рівний доступ усіх учнів до якісної початкової освіти;
- створення сучасного інформаційного освітнього середовища для дитини.

3. Питання для роздумів.

Викладіть свої міркування стосовно цитати із висловлювань О.В. Сухомлинського: *«У наших школах не повинно бути нещасливих дітей, Душу яких гнітить Думка, що вони ні на що не здібні.»*. Прокоментуйте його у розрізі теми самостійної роботи?

Рекомендовані джерела:

1. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
2. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja. Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
3. Освіта UA. URL: <http://osvita.ua>.
4. Освіта і Наука URL: http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=34.
5. Освіта України. URL: <http://osvita-ukrainy.com.ua>.
6. Педагогічна бібліотека. URL: <http://www.pedlib.clx.ru>.
7. Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua>.

Тема 5. Проаналізуйте різноманітні варіації розміщення учнів у класі для ефективного засвоєння знань та формування умінь і навичок.

1. Ознайомтесь із змістом Порадника для вчителя Нова українська школа (4 розділ «Особливості організації освітнього середовища: середовище, що належить дітям»).
2. Укладіть рекомендації для молодого вчителя щодо практичної реалізації першого аспекту НУШ: «освітнє середовище молодших школярів повинно бути здоров'язберігальним, сучасним та ефективним»
3. Напишіть наукове повідомлення на тему «Освітнє середовище як фактор розвитку творчої особистості».

Рекомендовані джерела:

1. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
2. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja. Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
3. Освіта UA. URL: <http://osvita.ua>.
4. Освіта і Наука URL: http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=34.
5. Освіта України. URL: <http://osvita-ukrainy.com.ua>.
6. Педагогічна бібліотека. URL: <http://www.pedlib.clx.ru>.
7. Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua>.

Тема 6. Створіть чек-лист, який продемонструє максимальну відповідність освітнього середовища фізичним потребам першокласників у Новій українській школі.

1. Ознайомтесь із суттю поняття чек-лист.

Чек-лист - це список факторів, властивостей, параметрів, аспектів, компонентів, критеріїв або завдань, структурованих особливим чином з метою досягнення поставлених завдань. Простими словами, чек-лист - це список критеріїв, які потрібно виправити, щоб досягти мети.

Цінність складання чек-листа полягає у наступному.

1. Концентрування на основному.
2. Планування діяльності (контрольний список) .
3. Побудова алгоритму.
4. Орієнтація на результату.
5. Контроль.

2. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи (наказ МОН від 23.03.2018 № 283)

(<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nop/3metodichni-rekomendatsii.pdf>).

3. Складіть чек-лист відповідності освітнього середовища фізичним потребам першокласників у Новій українській школі у порівнянні із традиційним шкільним класом.

Рекомендовані джерела:

1. Великий тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/Zs/integracija>.
2. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
3. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja. Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

4. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи (наказ МОН від 23.03.2018 № 283) (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nop/3metodichni-rekomendatsii.pdf>).

Тема 7. Складіть план реалізації своєї мрії щодо оформлення класу Нової української школи.

1. Дайте відповіді на запитання:

1. Розкрийте відмінність між поняттями «освітнє середовище» та «освітній простір»
2. Охарактеризуйте підходи до тлумачення змісту поняття цих понять у концепції Нової української школи.
3. У чому полягає специфіка організації освітнього простору Нової української школи?

2. Змодельуйте ділову гру «Я - дизайнер»

3. Опишіть клас оформлений відповідно вимог НУШ, у якому ви мрієте навчати учнів молодшого шкільного віку, використовуючи технологію *«Кубування»*. Цей підхід передбачає розгляд різних аспектів теми і використання кубика (його можна виготовити самостійно з цупкого картону або оклеїти коробку папером), на кожній грані якого написано вказівки. Застосовуючи цю стратегію, слід пам'ятати, що черговість граней передбачає перехід від менш складних завдань (з точки зору мисленнєвої діяльності) до більш складних. Використовуючи цю стратегію в початкових класах, бажано пояснювати учням, що від них вимагається, у доступних для них формулюваннях.

Алгоритм роботи за стратегією (вказівки на кожній з граней):

1. Опишіть.

Описати зовнішній вигляд об'єкта в цілому.

- Як це виглядає? Опиши колір, розмір, форму тощо.

2. Порівняйте.

Додати нові характеристики об'єкта, про які згадали в процесі порівняння з іншими об'єктами.

- На що це схоже? Від чого це відрізняється?

3. Встановіть асоціації.

Дописати нові ознаки, які «висвітилися» в процесі нелінійного асоціативного мислення.

- Що спадає вам на думку, коли ви думаєте про це?

4. Проаналізуйте

Опис складових елементів об'єкта у світлі загального сприймання та розуміння. Характеристика структури, будови, частини, окремої деталі того, що описується.

- Скажіть, яким чином це зроблено? З яких частин складається? Вам не обов'язково це знати, ви можете це вигадати.

5. Знайти застосування.

Описати, як це знадобиться в житті, кому, коли, в якому обсязі.

- Яким чином це може бути застосовано? Як це використовується? Для кого це важливо?

6 Запропонувати аргументи «за» або «проти».

Опис власних суджень з приводу теми: це добре чи погано, правильно чи неправильно згідно з власними та колективними стандартами.

- Як ви ставитеся до цього? Поясніть чому?

Важливо! Кубик без використання завдань, які потребують критичного мислення - це репродуктивні запитання на пригадування інформації.

Рекомендовані джерела:

1. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
2. Нова українська школа: порадник для вчителя. Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
3. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи (наказ МОН від 23.03.2018 № 283) (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nop/3metodichni-rekomendatsii.pdf>).
4. Освіта UA. URL: <http://osvita.ua>.
5. Освіта і Наука URL: http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=34.
6. ОсвітаУкраїни. URL: <http://osvita-ukrainy.com.ua>.
7. Педагогічна бібліотека. URL: <http://www.pedlib.clx.ru>.
8. Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua>.

Тема 8. Напишіть есе на тему: «Заклад освіти моєї мрії» (образ ідеального закладу освіти, що реалізує концепцію інноваційної освіти та Концепцію Нової української школи).

1. Використовуючи інтернет-джерела визначте які типи закладів загальної освіти I ступеня функціонують у вашому місті, області, регіоні? З'ясуйте які серед них є найпоширенішими.
2. Проаналізуйте офіційний сайт одного із цих закладів.
3. Напишіть есе на тему: «Заклад освіти моєї мрії».

Рекомендовані джерела:

1. Департамент освіти і науки Закарпатської обласної державної адміністрації URL: <https://deponms.carpathia.gov.ua/>

3. Управління освіти Ужгородської міської ради. URL: <https://osvita-uzhgorod.gov.ua/normativni-dokumenti/upravlinnia-osvitu-uzhgorod.html>

Тема 9. Охарактеризуйте (письмово) етапи становлення нової педагогічної технології.

1. Розкрийте зміст понять: технологізація, технологія, технологія освіти, педагогічна технологія, технологія навчання, технологія виховання, технологія розвитку, авторська педагогічна технологія, технологічний підхід, компетентнісний підхід, технології НУШ.
2. Переведіть інформацію про етапи становлення нової педагогічної технології в мову таблиць, схем. Встановіть взаємозв'язки між поняттями.
3. Розробіть електронний варіант тестового завдання з теми.

Рекомендовані джерела:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підручник. Київ, 2012. 352 с.
2. Зайчук В. О., Нісімчук А. С., Білан А. Д. Сучасні педагогічні технології : дидактично-інноваційний аспект. Т.2. Луцьк, 2009. 312 с.
3. Зерна педагогічної інновації : Хрестоматія / Укладачі: Л. В. Буркова, Н. Ф. Федорова. Київ, 2012. 120 с.
4. Освіта UA. URL: <http://osvita.ua>.
5. Освіта і Наука URL: http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=34.
6. Освіта України. URL: <http://osvita-ukrainy.com.ua>.
7. Педагогічна бібліотека. URL: <http://www.pedlib.clx.ru>.
8. Пехота О.М. Освітні технології. Київ: Знання, 2001. 244 с.

СЛОВНИК ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ

Авторські освітні технології - розроблені педагогами-практиками технології, в яких у різних варіантах поєднано адекватні змісту і цілям різнорівневого і різнопрофільного навчання структурно-логічні, інтеграційні, ігрові, комп'ютерні, діалогові, тренінгові технології.

Апробація інновацій - перевірка доцільності їх застосування у системі освіти, яка здійснюється шляхом вибіркового та керованого розповсюдження і застосування інновацій освітянами.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності - особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії.

Гуманізація педагогічного процесу - концепція, основу якої становить ідея побудови педагогічної системи на принципах гуманізму з метою створення найсприятливіших умов для повноцінного розвитку дитини. Г. п. п. передбачає диференціацію та індивідуалізацію навчання й виховання на основі активізації

творчого саморозвитку особистості.

Гуманістична освіта - освітні системи і концепції, які базуються на цінностях гуманізації і гуманітаризації освіти.

Гуманістична педагогіка - напрям у сучасній теорії та практиці виховання, що виник наприкінці 50-х - на початку 60-х років ХХ ст. у США як педагогічне втілення ідей гуманістичної психології. Головною метою виховання в Г. п. є самоактуалізація особистості.

Гуманітаризація освіти - одна з основних тенденцій розвитку освіти в сучасному світі. Відображає зростання ролі і значення людських відносин, взаємного прийняття учасників навчального процесу для успішності освіти в цілому.

Державний стандарт початкової освіти - документ, який визначає вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів та умов організації освітнього процесу щодо їх досягнення та забезпечення на рівні початкової освіти.

Закони педагогічної інноватики - фундаментальні закони, знання яких дає змогу ефективно впроваджувати інновації у системі освіти і керувати ними.

Засоби інформатизації освіти - засоби нових інформаційних технологій у поєднанні з навчально-методичним, нормативно-технічним і організаційно-інструктивним матеріалом, що забезпечує їх педагогічно доцільне використання.

Засоби нових інформаційних технологій - програмно-апаратні засоби і пристрої, що функціонують на базі обчислювальної техніки, а також сучасні способи і системи інформаційного обміну, що забезпечують операції збирання, накопичення, збереження, оброблення й передавання інформації.

Інноваційний заклад освіти - заклад освіти, в якому постійно вносяться якісно нові елементи, створюючи та використовуючи при цьому інтелектуальний продукт, доводяться нові оригінальні ідеї до реалізації їх у вигляді освітніх систем, програм, технологій, освітніх послуг.

Інновація - нововведення, зміна, оновлення; новий підхід, створення якісно нового, використання відомого в інших цілях.

Новаторство (*лат. novator - оновлювач*) - вищий ступінь педагогічної професійної майстерності, винахідництво нового в педагогічній практиці.

Новаторський педагогічний досвід - породжена радикально новою педагогічною ідеєю навчально-виховна, організаційно-педагогічна діяльність.

Нововведення - цілеспрямована зміна, яка вносить у середовище нові стабільні елементи (новації), що викликають перехід системи з одного стану в інший.

Новизна - один із основних критеріїв оцінювання педагогічних досліджень; результат творчого процесу; властивість і самостійна цінність будь-якого нововведення. Н. має відносний характер як в особистісному, так і в історичному плані.

Нові інформаційні технології - сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передавання інформації за допомогою комп'ютерів і комп'ютерних комунікацій.

Освітня технологія - технологія, що відображає загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору. Призначена для прогнозування розвитку освіти, її конкретного проектування і планування, передбачення результатів, а також визначення відповідних освітнім цілям стандартів. До О. т. належать концепції освіти, освітні закони, освітні системи (гуманістична концепція освіти, Закон України «Про

освіту», система неперервної освіти тощо).

Педагогічна інноватика - це вчення про створення педагогічних новацій, їх оцінку, освоєння педагогічним співтовариством і використання та застосування на практиці. Це визначення загалом характеризує предмет педагогічної інноватики.

Педагогічна інновація (нововведення) - сукупність нових професійно-педагогічних дій педагога, спрямованих на вирішення актуальних проблем виховання й навчання з позицій особистісно-орієнтованої освіти; цілісна теоретична, технологічна і методична концепція оновлення педагогічної діяльності, що забезпечує її вихід на якісно новий рівень; процес освоєння нового (засобу, методики, технології, програми тощо).

Педагогічна технологія - проект певної педагогічної системи, що реалізується на практиці; змістова техніка реалізації навчально-виховного процесу; закономірна педагогічна діяльність, яка реалізує науково-обґрунтований проект навчально-виховного процесу і має вищий рівень ефективності, надійності, гарантованого результату, ніж традиційні методики навчання й виховання.

Педагогічна технологія - це системний метод створення, застосування і визначення знань з урахуванням технічних і людських ресурсів, їх взаємодії, котрі ставлять своєю задачею оптимізацію форм освіти.

Передовий педагогічний досвід - навчально-виховна, організаційно-педагогічна діяльність, у процесі якої стабільні позитивні результати у розв'язанні актуальних педагогічних проблем забезпечуються використанням оригінальних форм, методів, прийомів, засобів навчання та виховання, нових освітніх систем або інтеграції традиційних форм, методів, прийомів та засобів.

Технологізація - неухильне дотримання змісту і послідовності етапів впровадження нововведень.

Технологія навчання - спільна цілеспрямована діяльність викладачів (учителів) та студентів (учнів), за якої студенти (учні) здобувають знання, уміння, навички, формується світогляд, розвиваються пізнавальні та творчі сили.

Чек-лист - це список факторів, властивостей, параметрів, аспектів, компонентів, критеріїв або завдань, структурованих особливим чином з метою досягнення поставлених завдань.